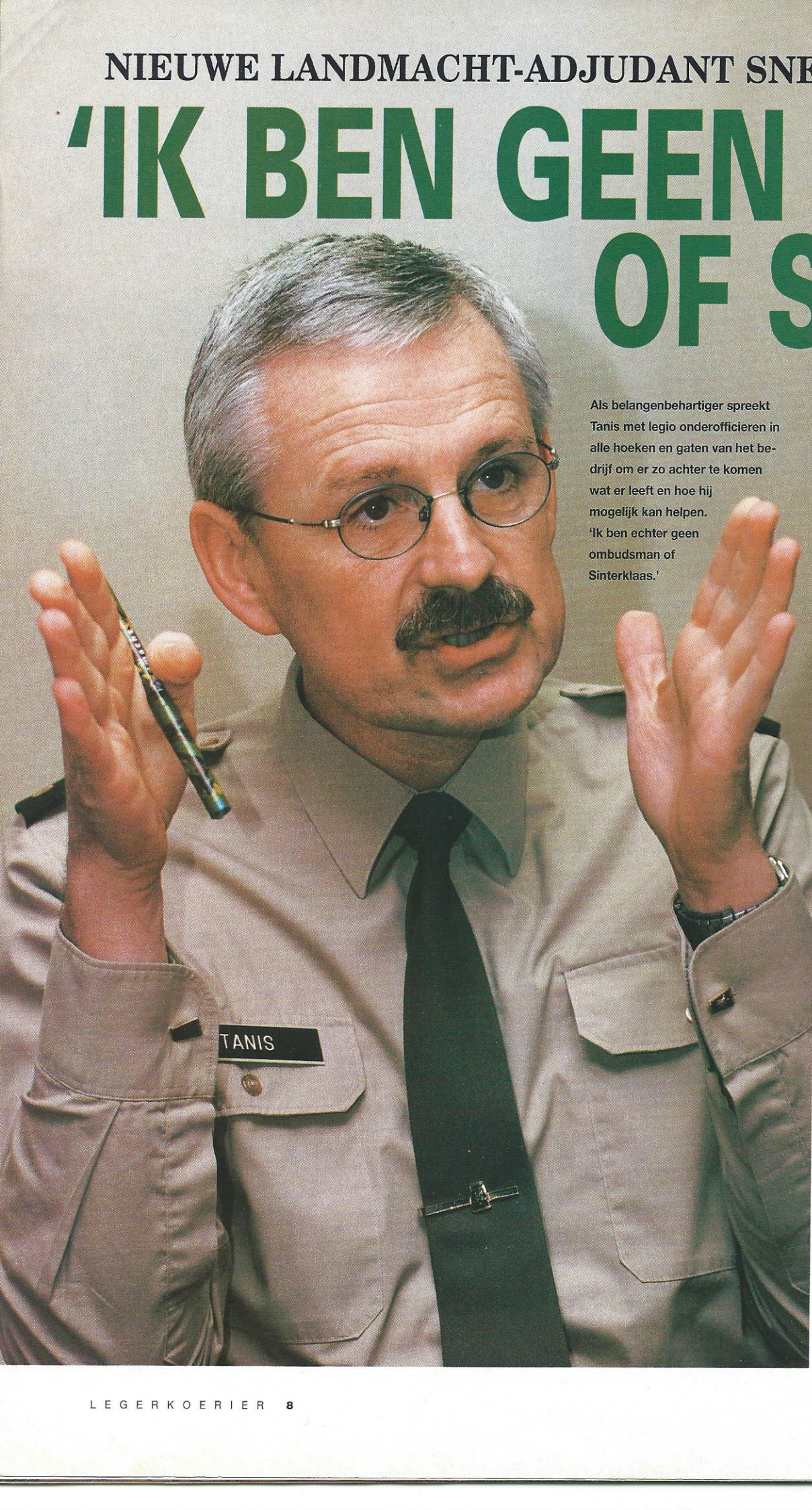

NIEUWE LANDMACHT-ADJUDANT SNEL UITGEGROEI

'IK BEN GEEN OMB OF SINTE

Als belangenbehartiger spreekt Tanis met legio onderofficieren in alle hoeken en gaten van het bedrijf om er zo achter te komen wat er leeft en hoe hij mogelijk kan helpen. 'Ik ben echter geen ombudsman of Sinterklaas.'

Waarom is de nieuwe functie van Landmacht-adjutant niet eerder in het leven geroepen?

Die vraag werpt zich op, nu de eerste man op die stoel, Willem Tanis, stapels verzoeken, reacties en advies-aanvragen krijgt van onderofficieren, de groep wier belangen hij behartigt in de staf van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten. 'Ik moet er voor oppassen geen "alarmnummer" te worden, want werkelijk iedereen probeert me te bereiken. Ik snap niet dat ze ooit zonder konden', grapt Tanis, die vorig jaar mei aan de slag ging. Moest hij zich in het begin bewijzen en opboksen tegen argwaan, inmiddels zit hij vast in het zadel. 'Maar ik leef wel in een glazen huis, want gezien de gevoeligheid van mijn baan, moet ik m'n woorden op een goudschaal wegen.'

ID TOT INSTITUUT, MAAR:

UDSMAN RKLAAS'

Dat Tanis behoedzaam manoeuvreert, komt doordat hij tussen twee vuren zit; de Landmachtstaf enerzijds en het personeel 'te velde' anderzijds. Zijn voorzichtigheid laat zich echter ook verklaren door de onzekerheid die er onder de onderofficieren heerst als gevolg van de bezuinigingen op de Defensieorganisatie, waar de Hoofdlijnennotitie nog eens een schep bovenop doet. Één simpel woord kan al verkeerd begrepen worden. Tanis: 'Iedereen vraagt zich af wat de toekomst qua loopbaan brengen zal. Maar het personeel moet ook beseffen dat dit tijdperk zich door onzekerheden kenmerkt en dat ik er niet ben om die weg te nemen, voor zover dat überhaupt al kan. Overigens valt het me op dat de onderofficieren er ondanks het gebrek aan duidelijkheid, nog steeds voor gaan. Iedereen wil bij een uit te zenden eenheid werken. Om die motivatie op peil te houden, moet elke commandant echter wel precies aangeven welk beleid hij voert en welke rol de onderofficier daarin kan spelen, want dat gebeurt nog niet in alle gevallen. Dat komt omdat sommige commandanten hun aanpak onvoldoende uitdragen, aangezien ze ervan uitgeen dat iedereen die wel kent. Ze vergeten dat hoe meer ze hun beleid "communiceren", des te betrokkener het personeel zich voelt. Al met al heeft dit punt mijn voortdurende aandacht.'

Oplettend blijft Tanis ook als het

'En dan te bedenken dat ik ooit aan een leeg bureau begon met één potlood in m'n rechterbovenla

TEKST:

JACK OOSTHOEK

FOTO'S:

JOHAN VAN LEEUWEN

(AVD KON. MARINE)

Landmachtadjutant

Tanis in officieel tenue:

'Gezien de gevoeligheid van mijn baan, moet ik m'n woorden op een goud schaalje wegen'.

gaat om de positie van de onderofficier uit de categorie Beroeps Onbepaalde Tijd, die, zo weet hij na zijn vele bezoeken aan eenheden en vergaderingen met vertegenwoordigers van die groep, de indruk krijgt

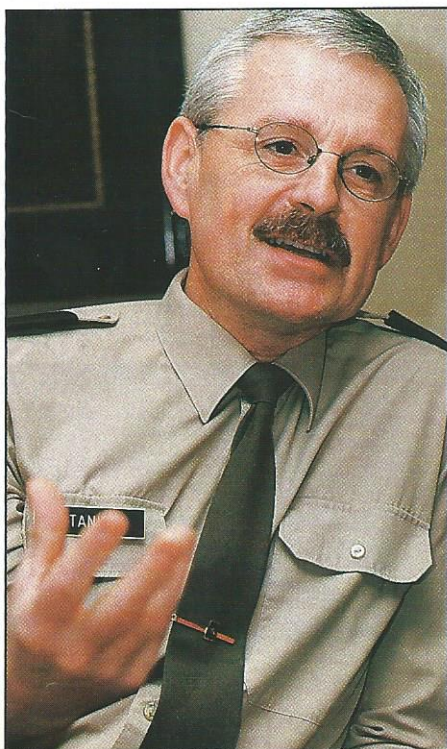
dat de landmacht diens BBT-collega's meer faciliteiten biedt, bijvoorbeeld een studie. Waarvoor menig BOT'er zich op het tweede plan voelt gezet. 'Maar dat neemt niet weg dat het beleid voor de "man met het geweer en de bajonet" op koers ligt, hoewel de zorg voor het personeel in deze onzekere tijd extra aandacht behoeft.'

Een ander heikel punt vormt de honorering van de

verschillende onderofficiersfuncties. Een personeelslid van een parate eenheid vangt voor een oefening namelijk een zogenoemde oefentoeelage, terwijl een onderofficier-instructeur die óók te velde gaat, daar niet voor in aanmerking komt. Als argument geldt dat hij geen operationele omstandigheden nabootst. Dat heeft echter mede tot gevolg dat de instructeursjob uit de gratie raakt. Volgens Tanis verdient het aanbeveling deze scheve verhouding recht te trekken. 'Misschien toont de discussie wel aan dat de instructeur die met zijn leerlingen in het veld zit, wel in aanmerking komt voor een hogere toelage. Het gesprek moet overigens niet gaan over de vraag of en hoeveel geld er voor deze kwestie klaar ligt, maar hoe de KL de middelen het efficiëntst kan besteden.'

SIGNALLEN OPVANGEN

Nog een cruciaal onderwerp dat leeft onder het kader, is de Hogere Onderofficiersvorming (HOOV) op Koninklijke Mili-

taire School in Weert. Volgens Tanis gebruikt(e) de landmacht die ten onrechte als selectiemiddel om de overtolligheid in de categorie onderofficieren te lijf te gaan, terwijl de HOOV juist dient om hen klaar te stomen voor hogere functies. De Landmacht-adjutant seinde inmiddels de Centrale Dienst Personeel en Organisatie (CDPO) in Den Haag in, waarmee zijn taak volbracht was. 'Want', stelt hij nadrukkelijk, 'in tegenstelling tot wat veel mensen denken, pleeg ik geen over-

Tanis in zijn kantoor op de Prinses Julianakazerne in Den Haag, geflankeerd door zijn assistente sergeant Anneke Meijer-Bondt, de onderofficier toegevoegd van de Landmachtadjutant.

leg met verantwoordelijke instanties, beslis niet en beïnvloed niemand. Ik vang slechts signalen op van het personeel op de werkvloer en geef die vervolgens door aan bijvoorbeeld de Bevelhebber der Landstrijdkrachten, de al genoemde CDPO, et cetera. Ik ben geen ombudsman of Sinterklaas, maar richt me uitsluitend op de opleiding, training en begeleiding van onderofficieren. Wie zich wil beklagen over wat voor kwestie dan ook, klopt aan bij de pelotonscommandant, compagnies-sergeant-majoor of commandant, die daarna eventueel contact zoekt met mij. Als iemand mij aanklampt, vraag ik altijd eerst of diens CSM ervan af weet. Ik werk namelijk hiërarchisch, anders wordt het een rommeltje.'

GELEIDELIJKHEID

Behalve met personeel 'in het veld', spreekt Tanis regelmatig met beleidsfunctionarissen van de Landmachtstaf om die te informeren over het wel en wee van de militairen op de werkvloer. 'Ik krijg de indruk dat ik een welkome gast ben, want hoewel ze zich geïnteresseerd tonen, weten ze niet altijd wat er speelt.'

Dat manco wordt evenwel gecompenseerd door de groeiende hoeveelheid officieren met parate (Bosnië) ervaring bij de KL-staf, een ontwikkeling die Tanis toejuicht. 'Nu alleen nog meer onderofficieren met een operationele achtergrond erbij. Ik probeer ze via de weg der geleidelijkheid binnen te krijgen, de beste manier om in mijn opzet te slagen.'

Naast zijn bezoeken bijverde Tanis zich de afgelopen elf maanden ook voor de uitwerking van het project Onderofficier KL 1998, waarmee de landmacht de positie van deze groep militairen als 'stem des volks' wil opwaarderen. Als onderdeel daar-

van kregen de meest geschikten onder hen (72 man) inmiddels de functie van Stafadjutant, of Onderofficier naast de Commandant. Dat gebeurde op ressort-, divisie-, brigade en bataljonsniveau, bij de opleidingscentra en de Schoolbataljons. Halverwege dit jaar volgen de Koninklijke Militaire Academie, de *Command Support Group* en twee functies op de Koninklijke Militaire School. Waarmee het aantal Stafadjutanten op de beoogde 76 komt te liggen.

Wat het project

Onderofficier KL 1998 betreft, wijst Tanis overigens op de belangrijke rol van de KMS als bakermat van de onderofficiersopleiding en de rol die de commandant van de school en diens kaderleden daarin hebben. 'Zij zijn de stuwende kracht achter het principe "onderofficieren leiden onderofficieren" op.'

JUISTE BALANS

Tanis toont zich tevreden met het resultaat van het project, al blijven er zaken voor verbetering vatbaar. Zo valt het sommige Stafadjutanten moeilijk de belangen van het personeel te dienen, en tegelijkertijd als spreekbuis naar en van de commandant te fungeren, terwijl ze juist voor die (lastige) dubbeltaak zijn geselecteerd. Tanis: 'Een goede Stafadjutant vindt de juiste balans tussen de groepen waarmee hij in contact staat. Hij schenkt aan iedereen evenveel aandacht en fungeert als spreekbuis náar de

commandant. Hoewel enige correctie hier en daar geen kwaad kan, ken ik ook goede voorbeelden. Veel belangrijker is echter dat het domein van de onderofficier door het project steeds duidelijker vormt krijgt, reden waarom ik een tevreden man ben. Ik krijg ook steeds meer ruimte en vertrouwen om mijn werk te doen. Dat vreet alleen wel energie, want ik kan nergens meer komen, of iemand trekt me wel aan mijn jas. Ze willen weten wat ik voor ze kan betekenen en hoe het er met de landmacht voorstaat, omdat ik immers bij de staf van de bevelhebber werk. Overigens wijs ik ze dan op hun eigen verantwoordelijkheid. En dan te bedenken dat ik ooit aan een leeg bureau begon met één potlood in m'n rechterbovenla.'♦

De belangrijkste punten op het wensenlijstje van Tanis:

- *duidelijke loopbaanmogelijkheden voor onderofficieren ('die zijn er nu onvoldoende')
- *verdere afbakening van het domein van de onderofficieren
- *méér waardering voor de onderofficier-instructeur
- *gelijkschakeling van de positie en de opleiding van BOT'ers en BBT'ers
- *invoering nieuw Voorschrift Inwendige Dienst
- *invoering krijgsmachtexercitie ('het visitekaartje van de onderofficieren')
- *meer aandacht voor discipline ('daar bestaat behoefte aan').